



چهره

از ۱۵ سالگی تا ۲۷ سالگی دوناروما

همچنان تماشاچی جام جهانی

تینا یک شکست مقابل بوسنی و هرزگووین کافی بود تا رؤیای جام جهانی برای ایتالیا بار دیگر از دست برود؛ رؤیایی که حالا به یک حسرت ۱۲ ساله تبدیل شده است. تیم ملی فوتبال ایتالیا که در دو دوره اخیر جام جهانی روسیه و قطر غایب بود، این بار هم در مسیری صعود به جام جهانی فوتبال ۲۰۲۶ ناکام ماند تا آرزوی بار دیگر پشت درهای بزرگترین تورنمنت فوتبال دنیا بماند. این حذف تلخ، در حالی رقم خورد که ایتالیایی‌ها با امید به بازگشت و با رهبری جنارو گتوزو یا به مسیر گذاشته بودند، اما در نهایت یک لغزش کافی بود تا همه کجا چیز از دست برود؛ لغزشی که حالا به سوژه‌ای داغ در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی تبدیل شده است. در میان این اندوه سنگین ایتالیایی‌ها، حسرت جانلوتیچی دوناروما از نوع دیگری است؛ دروازه‌بانی که قرار بود وارث یوفون افسانه‌ای باشد، همچنان در حسرت تجربه بزرگترین میدان فوتبالی دنیا است. دوناروما که این روزها سن‌گران تیم ملی ایتالیا و باشگاه منچسترستیتی است، حالا در عین آمادگی بار دیگر باید از تلویزیون شاهد جام جهانی باشد. آخرین حضور ایتالیا در جام جهانی به ۲۰۱۴ برزیل برمی‌گردد؛ زمانی که جانلوتیچی یوفون اسطوره‌ای درون دروازه ایستاده بود و دوناروما هنوز نوجوانی ۱۵ ساله بود. حالا ۱۲ سال گذشته و آن نوجوان دیروز، به دروازه‌بانی ۲۷ ساله تبدیل شده که افتخارات باشگاهی متعددی دارد، اما هنوز مهم‌ترین رویداد فوتبالی جهان را از نزدیک لمس نکرده است. نکته تلخ‌تر ماجرا این است که اگر آرزوی یونان به جام جهانی ۲۰۳۰ صعود کند، دوناروما ۳۱ ساله خواهد بود؛ سنی که دیگر هیچ تضمینی برای حضور در اوج فوتبال ندارد. همین مساله، حسرت او را سنگین‌تر کرده و چشیدن طعم این میدان بزرگ را برای او در هاله‌ای از ابهام قرار داده است. ماجرا تا جایی اندوهگین است که دوناروما بعد از این ناکامی، نتوانسته احساساتش را پنهان کند و با چشمانی اشکبار گفته: «طبیعی است که در این لحظات احساس مسئولیت کنم. این شکست دردناک است، اما نباید همه چیز را نادود کنیم. ما کارهای بزرگی انجام دادیم و نباید فراموش شوند. هنوز راهی طولانی در پیش داریم، او با وجود این شکست اما به تلاش در ادامه مسیر امیدوار است. در نهایت، فوتبال بار دیگر بی‌رحمی خود را نشان داد؛ جایی که یک اشتباه، یک شکست و یک شب تلخ کافی بود تا نسلی دیگر از ستاره‌های ایتالیا از رؤیای جام جهانی دور بمانند و دوناروما همچنان در انتظار فرصتی باشد که هر روز دورتر به نظر می‌رسد. باید منتظر ماند و دید چنانش یوفون افسانه‌ای رنگ حضور در جام جهانی را به خود خواهد دید یا دنیای بی‌رحم قهرمانی تجربه این فرصت بزرگ را برای همیشه از او خواهد گرفت.

سوژه

تولد پوشش رسانه‌ای در جام جهانی

نقش رادیو و سینما در سال ۱۹۳۴

جام جهانی فوتبال از همان ابتدا نه فقط یک رویداد ورزشی، بلکه یک پدیده ارتباطی و رسانه‌ای بود. اگرچه مسابقات سال ۱۹۳۰ در اروگوئه آغاز شد، اما نقطه عطف واقعی در نحوه پوشش و مصرف این رویداد توسط مخاطبان، به جام جهانی ۱۹۳۴ در ایتالیا بازمی‌گردد. در این دوره، رسانه‌ها برای نخستین بار نقش بی‌واسطه و گسترده‌ای در همبستگی ملت‌ها از طریق فوتبال ایفا کردند.

نواوری بزرگ این دوره، بخش رادیویی بود. در حالی که جام جهانی ۱۹۳۰ عمدتاً توسط خبرنگاری‌ها و روزنامه‌ها پوشش داده شد، ایتالیا ۱۹۳۴ شاهد اولین تجربه پخش زنده مسابقات از طریق امواج رادیو بود. این رویداد نقطه عطفی در تاریخ ورزش و رسانه محسوب می‌شود. برای نخستین بار، میلیون‌ها شنونده در سراسر اروپا توانستند بدون نیاز به حضور در ورزشگاه، لحظه به لحظه مسابقات را دنبال کنند. رادیو از طریق گزارش‌های پراحساس و توصیفات زنده، فاصله جغرافیایی را از میان برداشت و شور و هیجان ورزشگاه‌ها را به خانه‌ها و قهوه‌خانه‌ها آورد. دولت‌ها و ایستگاه‌های رادیویی ملی به سرعت اهمیت این رسانه را درک کردند و بخش مسابقات جام جهانی به یکی از پرمخاطب‌ترین برنامه‌های آن دوران تبدیل شد، بویژه مسابقات فینال که میان ایتالیا و چکسلواکی برگزار گردید.

موازی با رادیو، سینما نیز گام‌های بلندی در ثبت این رویداد تاریخی برداشت. فیلم مستندی از فینال جام جهانی ۱۹۳۴ تحت عنوان «جام جهانی فوتبال ۱۹۳۴» ساخته شد. این فیلم برای نخستین بار تصاویر متحرک و مستند از یک فینال جام جهانی را ثبت کرد و به مخاطبان سینمارو امکان داد هفته‌ها و ماه‌ها پس از پایان مسابقات، صحنه‌های کلیدی از جمله گل‌های فینال و لحظه قهرمانی ایتالیا را روی پرده نقره‌ای تماشا کنند. این فیلم نه فقط یک سند ورزشی، بلکه یک ابزار تبلیغاتی برای رژیم موسولینی بود که می‌خواست چهره‌ای قدرتمند و نوین از ایتالیای فاشیستی به نمایش بگذارد.

در کنار رادیو و سینما، مطبوعات مکتوب نیز با گسترش دامنه خبرنگاران خارجی و انتشار ویژه‌نامه‌های اختصاصی، حضوری پررنگ داشتند. عکاسی ورزشی نیز در این دوره حرفه‌ای‌تر شد و تصاویر بازیکنان و لحظات حساس مسابقات در روزنامه‌های سراسر جهان منتشر می‌شد.

تاریخچه جام جهانی ایتالیا-۱۹۳۴

اولین قهرمانی اروپا در سایه فاشیسم

گزارش یک

محمدرضا رحیم‌پور

خبرنگار

دومین دوره مسابقات جام جهانی روز، ۲ خرداد ۱۳۱۳ در حالی به پایان رسید که تیم ملی ایتالیا با شکست چکسلواکی در ورزشگاه ملی رم به مقام قهرمانی رسید. این مسابقات که از ۲۰ تا ۶ خرداد برگزار شد، از حیث ساختاری و سیاسی، نقطه عطفی در تاریخ فوتبال جهان محسوب می‌شود.

رود مقدماتی و غیبت اروگوئه

برای اولین بار، تیم‌ها برای حضور در جام جهانی باید مرحله مقدماتی را پشت سر می‌گذاشتند. ۳۲ کشور ثبت‌نام کردند و در نهایت ۱۶ تیم جواز حضور در ایتالیا را کسب کردند. از نکات قابل توجه، ضرورت شرکت ایتالیا در مسابقات مقدماتی بود؛ میزبان نیز مجبور بود همچون دیگر تیم‌ها راهبایی خود را قطعی کند.

تیم اروگوئه، قهرمان اولین دوره، به نشانه اعتراض به عدم حضور بسیاری از کشورهای اروپایی در جام ۱۹۳۰ اروگوئه، از دفاع از عنوان قهرمانی خود سر باز زد. این نخستین و تنها باری بود که تیم قهرمان دوره قبل در جام بعدی شرکت نکرد. از دیگر نکات برجسته، حضور مصر به عنوان نخستین نماینده آفریقا در تاریخ جام جهانی بود.

جام جهانی در خدمت تبلیغات

بنیتو موسولینی، دیکتاتور فاشیست ایتالیا، از این رویداد درناک است، اما نباید همه چیز را نادود کنیم. ما کارهای بزرگی انجام دادیم و نباید فراموش شوند. هنوز راهی طولانی در پیش داریم، او با وجود این شکست اما به تلاش در ادامه مسیر امیدوار است. در نهایت، فوتبال بار دیگر بی‌رحمی خود را نشان داد؛ جایی که یک اشتباه، یک شکست و یک شب تلخ کافی بود تا نسلی دیگر از ستاره‌های ایتالیا از رؤیای جام جهانی دور بمانند و دوناروما همچنان در انتظار فرصتی باشد که هر روز دورتر به نظر می‌رسد. باید منتظر ماند و دید چنانش یوفون افسانه‌ای رنگ حضور در جام جهانی را به خود خواهد دید یا دنیای بی‌رحم قهرمانی تجربه این فرصت بزرگ را برای همیشه از او خواهد گرفت.

تغییر تابعیت: نخستین «اروگوئه‌ای‌ها»

ایتالیا برای تقویت تیم ملی خود از قانون تغییر تابعیت استفاده کرد. لوئیس مونتی (که در جام ۱۹۳۰ با آرژانتین نایب‌قهرمان شده بود)، ریموند اوریسی و انریکه گوانتا، سه بازیکن آرژانتینی تبار، با پوشیدن پیراهن آبی ایتالیا به میدان رفتند. مونتی به تنهایی افتخاری منحصربه‌فرد دارد، نایب‌قهرمانی با آرژانتین در ۱۹۳۰ و قهرمانی با ایتالیا در ۱۹۳۴.

گزارش آماری کامل جام جهانی ۱۹۳۴

آقای گل، گلین شیت و عملکرد تیم‌ها

دومین دوره مسابقات فوتبال قهرمانی جام جهانی که در سال ۱۹۳۴ به میزبانی ایتالیا برگزار شد، نه تنها از نظر سیاسی و رسانه‌ای، بلکه از نظر آماری نیز یکی از خاص‌ترین دوره‌ها به شمار می‌رود. در این گزارش به تفکیک به بررسی جدول گلزنان، آمار گلین‌شیت دروازه‌بان‌ها و عملکرد تیم‌ها می‌پردازیم.

جدول آقای گل: سلطه اولدریخ نیدلی

در مجموع ۱۷ مسابقه این دوره، ۷۰ گل به ثمر رسید که میانگین ۴.۱۲ گل در هر بازی را رقم زد. عنوان آقای گلی این مسابقات با اختلافی اندک به اولدریخ نیدلی، مهاجم تیم ملی چکسلواکی رسید. او موفق شد ۵ گل در ۴ مسابقه به ثمر برساند.

بازیکن برتر گلزن جام جهانی ۱۹۳۴:

- اولدریخ نیدلی (چکسلواکی): ۵ گل
- ادموند کونن (آلمان): ۴ گل
- آنجلو شایویو (ایتالیا): ۴ گل
- ریموند اوریسی (ایتالیا): ۳ گل
- لئونبولد کیهلولتسن (سوئیس): ۳ گل
- کارلو رگاتسونی (ایتالیا): ۲ گل
- یوهان هوروات (اتریش): ۲ گل
- فرنارد هوفر (آلمان): ۲ گل
- جیووانی فراری (ایتالیا): ۲ گل
- انریکه گوانتا (اسپانیا): ۲ گل

آمار پاس گل: چالش ثبت‌نشده تاریخی

باید توجه داشت که در سال ۱۹۳۴، آمار پاس گل به صورت رسمی و جدی ثبت نشده است.

نخستین گلزن آفریقایی در جام جهانی

عبدالرحمن فساوی، نامی است که در اوراق تاریخ فوتبال آفریقا با خطی زین حک شده است. این بازیکن مصری، با درخشش در جام جهانی ۱۹۳۴ ایتالیا، به عنوان نخستین گلزن آفریقایی در این رقابت‌های معتبر شناخته می‌شود. فساوی، متولد ۱۹۱۱ در مصر، در دورانی به فوتبال پرداخت که حضور تیم‌های آفریقایی در عرصه‌های بین‌المللی امری دور از ذهن به نظر می‌رسید. با این حال، تیم ملی مصر

سیستم حذفی و روزهای نفسگیر

برخلاف دوره نخست که مسابقات به صورت گروهی بود، دوره دوم مستقیماً به صورت حذفی برگزار شد. در صورت تساوی پس از ۱۲۰ دقیقه، بازی دوباره تکرار می‌شد؛ خبری از ضربات پنالتی نبود.

خلاصه نتایج مهم:

- دور اول: ایتالیا ۲-۱ آمریکا
- یک‌چهارم نهایی: ایتالیا ۱-اسپانیا (بعد از وقت اضافه) / بازی تکراری: ایتالیا ۱-۰ اسپانیا
- نیمه‌نهایی: ایتالیا ۱-۰ اتریش (شاگردان هوگو مایسل که با «تیم رویایی» و ستاره‌های به نام ماتیا سیندلار، مشهور به «مرد کاغذی» شناخته می‌شدند، حذف شدند)
- فینال: ایتالیا ۲-۱ چکسلواکی (بعد از وقت اضافه)

فینال حماسی

فینال در ورزشگاه ملی رم با حضور ۵۵ هزار تماشاگر برگزار شد. چکسلواکی در دقیقه ۷۱ توسط آنتونین پوچ به گل رسید. ایتالیا تحت فشار، در دقیقه ۸۱ توسط ریموندو اوریسی (آرژانتینی تبار) گل تساوی را زد. در دقیقه ۵ وقت اضافه، آنجلو اسکایویو گل قهرمانی را به ثمر رساند. جانپیرو کامپی، دروازه‌بان ایتالیا که این بازی آخرین مسابقه ملی‌اش بود، با نمایشی تاریخی از دروازه محافظت کرد.

آقای گل و نکات آماری

اولدریخ نیدلی (چکسلواکی) با ۵ گل زده، عنوان آقای گل مسابقات را به خود اختصاص داد. در مجموع ۱۷ بازی انجام شد و ۷۰ گل به ثمر رسید (میانگین ۴.۱۱ گل در هر بازی). تعداد تماشاگران کل مسابقات ۳۶۳ هزار نفر گزارش شده است.

داستان‌های ناگفته و حاشیه‌ها ماجرای مکزیک و آمریکا

مکزیک در مقدماتی کوبا را شکست داد و راهی جام شد اما آمریکا به فیفا اعتراض کرد که باید آنها هم شانس بازی داشته باشند. فیفا دستور برگزاری یک بازی پلی‌آف در رم را صادر کرد. مکزیک هزاران کیلومتر سفر کرد و ۲-۴ به آمریکا باخت و سه روز بعد با کشتی به خانه بازگشت، بدون آنکه یک بازی جام جهانی انجام دهد.

داستان داور

موسولینی شخصاً داور سوئدی، ایوان اکلیند را برای سوت زدن در نیمه‌نهایی و فینال انتخاب کرد. پیش از فینال، دیکتاتور ایتالیا او را به لزوم خصوص عیوت کرد. هرچند عملکرد داور اکلیند در آن دیدار مورد اعتراض جدی چکسلواکی قرار نگرفت، اما این اقدام خلاف تمام اصول بی‌طرفی

بنابر اسناد تاریخی

پیشرفت چشمگیر داشت اما هرگز نمی‌توان آن را از زیر سایه سنگین سیاست و دیکتاتوری جدا کرد. فاشیسم ایتالیا از این تورنمنت به عنوان ابزاری برای مشروعیت‌بخشی به خود استفاده کرد. با وجود این، این مسابقات پایه‌های جام جهانی را به عنوان یک رویداد واقعاً جهانی تحکیم بخشید و نشان داد که ورزشی بود.

عبرت‌آمیزترین آمر

تیم برزیل و آرژانتین هر کدام با طی هزاران کیلومتر مسیر، تنها یک بازی انجام دادند و از دور رقابت‌ها کنار رفتند. دومین دوره جام جهانی اگرچه از جنبه فنی و سازماندهی نسبت به دوره اول

توانست جواز حضور در جام جهانی ۱۹۳۴ را کسب کند و فساوی در دیدار برابر مجارستان خوش درخشید. او در این مسابقه تاریخی، دو بار دروازه حریف را گشود و نام خود را به عنوان اولین بازیکن آفریقایی که در جام جهانی موفق به گلزنی شده است، به ثبت رساند. تصمیمی که تا امروز نیز در میان فوتبال‌دوستان مورد بحث و مناقشه قرار دارد. با وجود شکست ۴ بر ۲ مصر در آن بازی، عملکرد

درخشان فساوی نقطه عطفی در تاریخ فوتبال قاره آفریقا به شمار می‌رود و الهام‌بخش نسل‌های آتی بازیکنان این قاره شد. عبدالرحمن فساوی، فراتر از یک بازیکن، پیشگام و آغازگر راهی بود که به حضور پررنگ‌تر و مؤثرتر فوتبال آفریقا در عرصه جهانی منجر شد. مسیری که امروز شاهد به ثمر نشستن آن و تبدیل شدن فوتبال آفریقا به یکی از جریان‌های مهم و تأثیرگذار در این ورزش پرتعداد هستیم.



فوتبال تا چه حد می‌تواند با قدرت‌های سیاسی درگیر شود. ایتالیا به عنوان نخستین تیم اروپایی فاتح جام جهانی شناخته می‌شود؛ عنوانی که هرچند با حاشیه‌های سیاسی فراوان همراه بود، اما جایگاه این رقابت‌ها را در تقویم ورزشی جهان تثبیت کرد.

پیشرفت چشمگیر داشت اما هرگز نمی‌توان آن را از زیر سایه سنگین سیاست و دیکتاتوری جدا کرد. فاشیسم ایتالیا از این تورنمنت به عنوان ابزاری برای مشروعیت‌بخشی به خود استفاده کرد. با وجود این، این مسابقات پایه‌های جام جهانی را به عنوان یک رویداد واقعاً جهانی تحکیم بخشید و نشان داد که ورزشی بود.

عجیب‌ترین معامله در تاریخ انتخابی جام جهانی

تبانی با خانه دوبلکس

جام جهانی ۱۹۳۴ شاهد یکی از غیرمنتظره‌ترین و بحث‌برانگیزترین حوادث در تاریخ مقدماتی این مسابقات بود. برای نخستین و آخرین بار، تیم میزبان (ایتالیا) مجبور به شرکت در دیدارهای انتخابی شد. قرعه، ایتالیا را به مصاف تیم ملی یونان فرستاد اما ماجرای این دو دیدار رفت و برگشت، فراتر از هر تصور از جنس سیاست، فشار و معامله بود.

دیدار رفت در میلان برگزار شد و ایتالیا با نتیجه ۴ بر صفر به پیروزی رسید. طبق روال طبیعی، بازی برگشت سه هفته بعد در آتن برگزار می‌شد اما این دیدار هرگز انجام نشد. نه به دلیل شرایط جوی یا مشکلات امنیتی، بلکه به خاطر پیشنهادی که فدراسیون فوتبال ایتالیا به همسای یونانی خود ارائه کرد.

بر اساس اسناد تاریخی و گزارش روزنامه‌های ایتالیایی آن دوران، فدراسیون فوتبال ایتالیا پیشنهاد خرید یک ساختمان مسکونی دو طبقه در آتن برای فدراسیون یونان را مطرح کرد. در مقابل، یونانی‌ها باید از برگزاری بازی برگشت انصراف می‌دادند و بدین ترتیب ایتالیا به طور خودکار راهی جام جهانی می‌شد. باور عمومی بر این است که این پیشنهاد از سوی رژیم فاشیستی بنیتو موسولینی برای صرفه‌جویی در هزینه‌ها و زمان و همچنین جلوگیری از خطر هرگونه نتیجه غیرمنتظره در زمین حریف، ارائه شده است. آنچه این ماجرا را شگفت‌انگیز می‌کند، پذیرش این پیشنهاد از سوی مستولان فوتبال یونان است. آنها نه تنها درخواست ایتالیا را رد نکردند، بلکه به نظری‌رسد با آغوش باز از این معامله استقبال کردند. در آن سال‌ها، بحران اقتصادی بزرگ جهان هنوز بسیاری از کشورها از جمله یونان را تحت تأثیر قرار داده بود. یک ساختمان دو طبقه در آتن می‌توانست به دفتری ارزشمند و نماد قدرت برای فدراسیون تبدیل شود. در مقابل، شانس صعود یونان با باخت سنگین ۴ بر صفر در بازی رفت جهان بسیار اندک بود. از منظر عملکرد، پذیرش این معامله برای یونانی‌ها منطقی به نظر می‌رسید. واکنش رسانه‌ها اما تند بود. روزنامه‌های فرانسوی و انگلیسی این قضیه را «سوایی دیپلماتیک فوتبال» نامیدند. منتقدان معتقد بودند این اقدام روح رقابت و قانونمندی در ورزش را خدشه‌دار کرده است. فدراسیون جهانی فوتبال (فیفا) در آن زمان ساختاری ضعیف و غیرحرفه‌ای داشت و کوچکترین واکنشی به این ماجرا نشان نداد. جام جهانی ۱۹۳۴ در نهایت با قهرمانی ایتالیا به پایان رسید اما هیچ‌گاه به طور رسمی ثابت نشد که آیا معامله خانه دو طبقه واقعاً انجام شده یا صرفاً یک شایعه سیاسی علیه رژیم موسولینی بوده است. با این حال، این روایت تا امروز زنده مانده و به نمادی از دوران تاریکی تبدیل شده که در آن فوتبال ابزاری در دست قدرت‌ها بود. این ماجرای تلخ یادآور این حقیقت است که ورزش هرچند زیبا، هیچ‌گاه در برابر اقتصاد و سیاست مصون نبوده است.



خودره، ۰ گلین شیت  
 آلمان (کریس و پاکوب): ۴ مسابقه، ۸ گل  
 خورده، ۰ گلین شیت  
 اتریش (پلاتزر): ۴ مسابقه، ۷ گل خورده،  
 گلین شیت  
 اسپانیا (توکوس و زامورا): ۳ مسابقه، ۳ گل خورده، ۰ گلین شیت  
 جالب آنکه دروازه‌بان فینال یعنی فرانتیشک پلانچیکا از چکسلواکی علی‌رغم مهارت بالا، نتوانست در هیچ مسابقه‌ای گلین شیت کند.  
**جمع‌بندی سریع آماری**  
 کل مسابقات: ۱۷  
 گل کل‌ها: ۷۰  
 میانگین گل در هر بازی: ۴.۱۲  
 تعداد بازیکنان گلزن: ۴۵  
 گلزن‌ترین نیدلی (۵ گل)  
 گلزن‌ترین تیم: ایتالیا (۱۲ گل)  
 تنها تیم با گلین شیت: ایتالیا (۲ گلین شیت)  
 خورده، ۰ گلین شیت  
 ایتالیا (کومبی): ۵ مسابقه، ۳ گل  
 خورده، ۲ گلین شیت  
 چکسلواکی (پلانچیکا): ۴ مسابقه، ۶ گل



برای هر بازیکن ثبت نمی‌شد. تحلیل مدون مسابقات نیز به دلیل نبود گزارش‌های دقیق، قادر به استخراج این آمار نیست. تنها می‌توان اشاره کرد که تیم‌های ایتالیا (۱۲ گل)، آلمان (۱۱ گل) و چکسلواکی (۹ گل) بهترین خط آتش مسابقات را در اختیار داشتند.  
**گلین شیت: دروازه‌بانان بی‌نظیر**  
 آمار گلین شیت (بازی بدون گل خورده): در این دوره آماری جالب و تا حدی ضعیف برای مدافعان رقم خورده است. ایتالیا تنها تیمی بود که موفق شد در دو بازی دروازه خود را بسته نگذارد. سایر تیم‌ها موفق به ثبت حتی یک گلین شیت نشدند.  
**جدول عملکرد دروازه‌بانان و گلین شیت:**  
 ایتالیا (کومبی): ۵ مسابقه، ۳ گل خورده، ۲ گلین شیت  
 چکسلواکی (پلانچیکا): ۴ مسابقه، ۶ گل خورده، ۰ گلین شیت